

ZING!

Zing! är en musikserie för alla åldrar med musik ur det judiska kulturarvet och sångtexter på jiddisch, ett av Sveriges fem nationella minoritetsspråk. Syftet med serien är att ge kunskap om den musikaliska traditionen, locka lyssnare att sjunga med och att ge språkkunskaper till den som vill lära sig mer. För musiken står sångerskan Anne Kalmering Josephson och gruppen Stahlhammer Klezmer Classic, som består av Isabel Blommé (cello), Miriam Oldenburg (dragspel), Semmy Stahlhammer (violin).

BULBES / POTATIS (trad)

Arr: Anne Kalmering/Semmy Stahlhammer/Miriam Oldenburg/Isabel Blommé

Om sången

En populär folksång som finns publicerad redan 1911, då man kunde köpa den med noter och sångtext för att sjunga tillsammans. Sången skojar om att vara fattig och bara ha råd att äta en enda sak, en billig sådan – potatis. Folkloristen och musikern Meir Noy berättar i tidskriften Yeda Am (Noy, Meir: *The Yiddish Folk-Song 'Bulbes'* i Yeda-Am, III. 1955) om hur judiska soldater i Österrike-Ungerns armé under första världskriget hittade på egna verser som skojar om hur dåligt det är för figuren att äta kött och hur bra det därför är att hålla sig till potatis. Meir Noy var musiker och kompositör och samlade under sitt liv (1922-1998) mer än 30.000 sånger på jiddisch, en sångskatt som nu finns samlad i Jerusalems universitetsbibliotek.

Att arbeta med

Prata med barnen om ord på mat.

Gå igenom ord på olika språk för den vanligaste maten och orden på veckodagarna.

Prata med barnen om veckodagarna.

Hitta på egna verser på olika språk!

Några ord ur sångtexten

zuntik – söndag

montik – måndag

bulbe-kugele – potatispudding, potatiskaka

broit – bröd

BULBES

Zuntik – bulbes,
montik – bulbes,
dinstik un mitvoch – bulbes.
Donershtik un fraitik – bulbes.
Shabes in a novene – a bulbe-kugele,
zuntik – vaiter bulbes!
zuntik – vaiter bulbes!

Broit mit bulbes,
fleish mit bulbes,
varemes un vetshere – bulbes,
ober un vider – bulbes.
Ein mol in a novene – a bulbe-kugele,
zuntik – vaiter bulbes!
zuntik – vaiter bulbes!

Dai dai dai dai ...

POTATIS

Söndag – potatis
Måndag – potatis
Tisdag och onsdag – potatis,
Torsdag och fredag – potatis
Shabbes blir det fest med potatiskaka
Söndag – igen potatis

Söndag – potatis
måndag – potatis
tisdag och onsdag – potatis.
Torsdag och fredag – potatis.
Sabbat på nytt en potatiskaka,
söndag – åter potatis!
söndag – åter potatis!

Bröd med potatis,
kött med potatis,
middag och kvällsmat – potatis,
om och om igen – potatis.
En gång på nytt – en potatiskaka,
söndag – åter potatis!
söndag – åter potatis!

Daj daj daj daj ...

בולבעס

זונטיק – בולבעס,
מאָנטיק – בולבעס,
דינסטיק און מיטוואָך – בולבעס,
דאָנערשטיק און פֿרייטיק – בולבעס,
שבת אין אַ נאָווענע – אַ בולבע-קוגעלע,
זונטיק – ווייטער בולבעס!

ברויט מיט בולבעס
פֿלייש מיט בולבעס,
וואַרעמעס און וועטשערע – בולבעס,
אַבער און ווידער – בולבעס,
איין מאָל אין אַ נאָווענע – אַ בולבע-קוגעלע,
זונטיק – ווייטער בולבעס!

SÅNGERNA I SERIEN ZING!

I serien Zing! Finns hittills följande sånger och musikstycken. Alla har ett eget arbetsblad med bakgrund om sången och sångtexterna på svenska och jiddisch.

Säsong 2

1. Dire-gelt (Hyran)
2. Jankele
3. Az der rebe tantst (När rebben dansar)
4. Bulbes (Potatis)

Säsong 1

1. Friling (Vår)
2. Di sapozhkelech (Mina stövlar)
3. Ale brider (Alla bröder)
4. Dybbuk Shers (Den osalige andens dans)
5. Di mezinke ojsgebebn (Jag gifte bort min yngsta dotter)
6. Az ich vel zogn "Lecho dojdi" (När jag säger "Lecho dojdi")
7. Lecha dodi (Kom min kära)
8. Ya salio de la mar la galana (Skönheten steg upp ur havet) (ladino)

Transkribering och översättning: Lennart Kerbel

Jidishe oisies: Staffan Böös

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Lärarhandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärarhandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iakttas. Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärarhandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärarhandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärarhandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärarhandledningen).